

Altijd vluchten

tekst:

Christine Linneweever

Kluitman, 2021 – ISBN 9789020624663

Thea Beckmanprijs www.archeon.nl

Film Willem de Kooning Academie www.youtube.com

Leeftijd
vanaf ca. 11 jaar
Lesdoelen
leesbeleving
geschiedenis
burgerschap
Tijdsperiode
1820

Dit boek speelt zich tweehonderd jaar geleden af en het heeft aanknopingspunten om de huidige tijd te bespreken. Het gaat over armoedebestrijding, het verkrijgen van energie, verslavingszorg. Een geschiedenisboek kan gebruikt worden om met elkaar te bespreken en bekijken hoe we tegenwoordig met vergelijkbare problematiek omgaan. Er zijn vast verschillen en overeenkomsten te ontdekken!

Verhaal in het kort

Het is het Amsterdam van 1820. Andries heeft het niet gemakkelijk in de erbarmelijke woning met zijn kleine zusje Louwina, een ernstig zieke moeder en een vader die hun geld verdrinkt. Ze krijgen de kans om een nieuw leven op te bouwen in een kolonie in Frederiksoord in Drenthe. Echter, het leven daar valt vies tegen. Ze moeten heel hard werken, het leven is er keihard. En hun vader blijft hen in de problemen brengen waardoor ze eerst in een strafinrichting terecht komen en wanneer ze daaruit ontsnappen steeds opnieuw moeten vluchten. Waar vluchten ze eigenlijk voor? Andries probeert het verleden van zijn vader te begrijpen en stuit daarbij op tragische gebeurtenissen en grote misverstanden. Hij probeert alles tot een goed einde te brengen.

1 Onderzoek

TWEETALLEN

In het boek worden verschillende soorten schepen genoemd. Dat was toen de gangbare manier van reizen. Zo heeft de schrijver het over een platbodeme, een turfschip, een trekschuit.

- Zoek samen op internet op hoe die verschillende schepen eruitzagen. Zie je verschillen?
- Kies er één uit en teken die na.
- Schrijf erbij wat je over het schip hebt geleerd uit het boek en van internet.

2 Geschiedenis

KLEINE GROEPJES

In dit boek gaan Andries, zijn vader en een aantal andere personages turfsteken. Turf is gedroogd veen. Veen is een laag aarde dat is ontstaan door het afsterven van planten. Gedroogd turf kun je gebruiken als brandstof. Het levert warmte op. Op internet staan foto's en video's over turf en turf steken.

www.wikipedia.org

www.schooltv.nl

www.schooltv.nl

Tegenwoordig gebruiken we geen turf meer. Bespreek met elkaar hoe jullie nu je huis verwarmen.

- Heb je radiatoren thuis?
Of vloerverwarming?
Of gaskachels?
- Gebruik je daar gas voor?
Of heb je misschien een houtkachel?
Of zonnepanelen?
- Welke vormen van energie zijn er nu?
- En wat voor energie gaan we in de toekomst gaan gebruiken, denk je?

3 Van toen naar nu

TWEETALLEN

Het gezin van Andries en Louwina was erg arm. De andere gezinnen die naar 'de koloniën' gaan zijn ook erg arm. Ze hopen op een betere toekomst, maar dat valt tegen. Ze moeten hard werken voor weinig geld en het duurt lang voordat ze een eigen huisje kunnen krijgen.

- Zoek op in het boek wanneer Andries en zijn vader en zusje aankomen in de kolonie en in de collectieve

boerderij moeten gaan werken in plaats van op hun eigen boerderijtje. Wat vind je van de manier waarop er met hen werd omgegaan?

- Krijgen mensen met minder geld nu betere hulp dan vroeger, denk je? Bespreek met elkaar wat er tegenwoordig gebeurt om mensen met een laag inkomen te helpen. Tip: als je er zelf niet uitkomt, kun je op internet informatie opzoeken over het aanvragen van uitkeringen en de voedselbank.

4 Beleving personages

TWEETALLEN OF KLEINE GROEPJES

De vader van Andries is verslaafd aan drank. Hij drinkt vaak veel te veel en maakt het weinige geld dat ze hebben op aan borreltjes (pikketanissies). Bespreek met elkaar:

- Wat vind je ervan dat de vader van Andries zoveel drinkt? Wanneer kwam hij daar echt door in de problemen? Zoek de scènes waarover je wil praten op in het boek.
- Als je het boek uit hebt, begrijp je waarschijnlijk beter waarom de vader van Andries zoveel drinkt. Waarom is dat, denk je?
- Hoe komt het dat het de vader van Andries uiteindelijk lukt om te stoppen met drinken?

Colofon

© Stichting Lezen (2022)

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek *op school* (Stichting Lezen/Koninklijke Bibliotheek).

Auteur Marte Jongbloed

Vormgeving Judith Schoffelen & Erik olde Hanhof

www.lezen.nl